

2023. augusztus 21.

© Összeállította: Illés Eszter eszter.illes@gmail.com

**Wollanka József (Barcarozsnyó, Brassó szék 1874. VIII. 19. – Budapest 1945. III. 3.)
művészettörténész, régész**

1893 – 1897 Budapesti egyetemen magyar-, német nyelvet és irodalmat, klasszika-filológiát és művészettörténetet tanult

1897 bölcsészdoktori oklevél

1900 Országos Képtár őre, majd a Szépművészeti Múzeumban segédőr, Antik Gyűjtemény

1914 – Magyar Nemzeti Múzeum, Régiségtár, antik osztály vezetője, kezdeményezte az önálló antik szoborgyűjtemény létesítését

I. Monográfiák

1906

Raffael. Budapest: Lampel R. Könyvkereskedése (Wodianer F. és fiai) Részvénytársaság; Franklin-Társulat Nyomdája, 1906. 222,2 p. 107 ill. 12 t. (Művészeti könyvtár)

1124/7=00047770

Ismerteti:

***Czóbel** [Ernő] – **Pogány** [József] – **Veér** [Imre]: Magyar művészettörténetírás.

Jegyzetek a materialisztikus művészettörténethez. *A Munka Szemléje* II. 1906. 15. sz. 13. p. – II. 1906. 18. sz. 14. p.

[Lyka – Malonyay – Wollanka – Meller]

Forrás: FSzE.szociológiai irod.bibl. 2414. sz. 111/2016.OSzK – 112/2016.OSzK

d.: Rafael. Irta: Wollanka József. *Magyar Iparművészet* IX. 1906. 258. p.

E[lek] A[rtúr]: Raffael. Írta Wollanka József. (Művészeti könyvtár... Budapest 1906). *Művészet* V. 1906. 2. sz. 139-140. p.

Gerevich Tibor: Wollanka József: Raffael. Budapest, 1906. A „Művészeti Könyvtár” kiadása. *Budapesti Szemle* CXXXIV. 1908. 378. sz. 473-482. p.

(r-m): Wollanka József: Rafael. *Budapesti Napló* XI. 1906. III. 11. vasárnap 69. sz. 12. p.

Raffael. A Művészeti könyvtár új kötetében Wollanka József... *Vasárnapi Újság* LIII. 1906. III. 11. 10. sz. 160. p.

Új művészeti életrajzok. *Modern Művészet* I. 1905. X. 1. sz. 57. p. [felsorolásban]

Újabb magyar művészeti irodalom. *Modern Művészet* I. 1906. II. 6. sz. 320. p.

[felsorolásban]

**Vasárnapi Könyvtár* 10. sz. OSzK RK.2008.02.08.nincs ilyen fi!ez könyvsorozat?

Vasárnapi Könyv, az Országos Közművelődési Tanács ismeretterjesztő képes hetilapja XIX. 1929. lehet ennek a fi-nek első-második évf.?

II. Cikkek folyóirat és tanulmánykötetek

1897

Alxinger János élete és művei. Irodalomtörténeti tanulmány az osztrák felvilágosodás korából. *Egyetemes Philológiai Közlöny* XXI. 1897. 693-716. 822-848. 907-927. p.

Klly: 76 p.

1336=151671

[Alxinger, Johann Baptist von]

1898

Domencio Ghirlandajónak újabban fölfedezett falképe Florenczban. *Budapesti Szemle* XCIV. 1898. 256. sz. 76-81. p.

Fi 478

1899

A Van Dyck-tárlat Antwerpenben. *Budapesti Szemle* C. 1899. 276. sz. 321-331. p.

Fi 478 KlNy is 1333=151688

1901

A Disputa és a Transfiguratio. *Budapesti Szemle* CV. 1901. 289. sz. 28-49. p.

[Raffaello]

Fi 478 KlNy is 1334=151669

Andrea del Sarto. *Budapesti Szemle* CVII. 1901. 297. sz. 353-372. p.

Fi 478KlNy is 1335=151670

1905

Raffael falképei a Heliodorus-teremben. *Budapesti Szemle* CXXII. 1905. 341. sz. 189-207. p.

1916

Crispina császárné mellszobra. *Közlemények a Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárából* I. 1916. 1. sz. 8-16. p. VIII. t.

Fi 146 és KlNy. 16 p. ill.

Ismerteti:

Hekler Antal: Közlemények a Nemzeti Múzeum érem- és régiségtárából.

Mitteilungen aus der Münz- und Altertumsabteilung des Ungarischen

Nationalmuseums. Jahr. I, 1916, Heft 1. *Berliner Philologische Wochenschrift*,

Leipzig XXXVII. 1917. VI. 23. No. 25. 779-785. hasábsz.

1926

Balácai mozaik a Nemzeti Múzeumban. *Magyar Művészet* II. 1926. 6. sz. 329-334. p. 2 ill.

Fi 194

Ismerteti:

Képzőművészet. *Magyar Művészet ... Ujság* II. 1926. VIII. 17. kedd 186. sz. 11. p.

[említi]

*Athena és Sz. Caecilia. *Pesti Hírlap vasárnapja* XLVIII. 1926. XI. 28. vasárnap ?sz. 45. p. ill.

526/2011.OSzK

„Angyali üdvözet”. *Pesti Hírlap* XLVIII. 1926. XII. 25. szombat 295. (16.172). sz. 69-70. p. 3 ill.

527/2011.OSzK.x

Balácai mozaik a Nemzeti Múzeumban. *Magyar Művészet* II. 1926. 6. sz. 329-334. p. 2 ill.

1929

Ein römisches Mosaik aus Balácza. *Jahreshefte des österreichischen Archäologischen Institutes in Wien*, Wien XXV. 1929. 1-21. p. 6 ill.

[az egyik illusztráción álló férfialak]

III. Előadások kéziratjai, kiadatlan kéziratok

IV. Könyvismertetések

V. Kiállítás-rendezések, katalógusok, Szépművészeti Múzeum

1911

Szoborgyűjtemény kiállításának megnyitása

Rendezte: **Wollanka** József

Reneszánsz másolatgyűjtemény

Válogatta, rendezte: **Kammerer** Ernő

1911. X.

Ismerteti:

h. ö.: A Szépművészeti Múzeum szoborgyűjteménye. *Magyarország* XVIII. 1911. IX. 10. vasárnap 215. sz. 29-30. p.

1912

Az Antik Szoborgyűjtemény magyarázó katalógusa. Írta: **Wollanka** József. Budapest: Országos Magyar Szépművészeti Múzeum; Franklin-Társulat Nyomdája, 1912. XI, 165, 2 p. 143 ill.

Budapest 13/1=86014, Budapest 13/1.a=86016, Budapest 13/1.b=86017, Bp. 13/4.coll.1=86018

1911. XI. 8. Arndt, Paul gyűjteménye

Ismerteti:

Hekler A[ntal]: **J. Wollanka:** Az antik szoborgyűjtemény magyarázó katalógusa (Országos Szépművészeti Múzeum). Budapest 1912. *Berliner Philologische Wochenschrift*, Leipzig; Berlin XXXIII. 1913. IV. 12. No. 15. 469-473. hasábsz. 271/2008.07.04.MTAKvt./Ariel.Andor.x

A Parthenon-terem gipszöntvényei. [Írta]: **Wollanka** József. Budapest: Orsz[ágos] Magyar Szépművészeti Múzeum; Franklin-Társulat Nyomdája, 1912. 4 p.

1912. VII. 10.

*Budapest 13/4.coll.7=86038; Bp. 13/4.coll.7a.=139656

Ismerteti:

Bálint Aladár: A Szépművészeti Múzeum gipsz-gyűjteménye. *Nyugat* VI. 1913. VIII. 16. 16. sz. 258-259. p.

<http://epa.oszk.hu/00000/00022/00134/04364.htm>

<http://epa.oszk.hu/00000/00022/nyugat.htm>

1913

Antik szoborkiállítás, márvány szoborgyűjtemény kiállítása

Rendezte: **Wollanka** József

1913. IV. 26. – VII. 14.

Ismerteti:

Elek Artúr: A Szépművészeti Múzeum új látnivalói. (Régi olasz grafikusok kiállítása. – A szoborosztály egy részének megnyitása.) *Az Újság* XI. 1913. IV. 27. vasárnap 100. sz. 19-20. p.

F. Z.: A Szépművészeti Múzeum szobortermei. *Vasárnapi Újság* LX. 1913. V. 18. 20. sz. 394-395. p. 10 ill.

Hekler Antal: Múzeum és tudomány. *Budapest Szemle* CLV. 1913. 439. sz. 146-153. p. [A Szabad Lyceum f. évi június 25-iki közgyűlésén tartott előadás.]

Klly is. 8 p.

A 209=118814.x

Hekler Antal: Antik szoborgyűjtemény a Szépművészeti Múzeumban. *Az Ujság* XI. 1913. V. 6. kedd. 107. sz. 1-4. p.
2220/I=20059.x

VI. Folyóirat, sorozat szerkesztések, fordítás, bibliográfia

VII. Róla szóló irodalom, interjúk, lexikon-szócikk, adattárak

1911

Personalien. Budapest. ... Kustos der antiken Plastik ... *Kunstchronik, Wochenschrift für Kunst und Kunstgewerbe*, Leipzig NF XXII. 1911. III. 10. Nr. 19. 295. hasábsz. [7 sorban] Fi 23/II.

[kinevezése]

Térey Gábor – Meller Simon – Wollanka József

1913

Fegyelmi vizsgálat Térey Gábor ellen. (Rendellenességek és szabálytalanságok.) – Saját tudósítónktól. – (Beszélgetés Wollanka doktorral.) *Az Ujság* XI. 1913. XI. 25. kedd 279. sz. 8. p.

[Térey Gábor, Nemes Marcell, Wollanka József, Majovszky Pál, Kammerer Ernő]

Fegyelmi vizsgálat Térey ellen. (Nyilatkozatok) – Saját tudósítónktól. *Az Ujság* XI. 1913. XI. 26. szerda 280. sz. 10-11. p.

[Térey Gábor, Nemes Marcell, Wollanka József]

1925

Radnay Oszkár: Szőny csaknem teljes egészében a római Brigetio város romjaiból épült. *Nemzeti Ujság* VII. 1925. III. 29. vasárnap 72. sz. 18. p. 5 ill.

[Szőnyi ásatásról]

Négy római szarkofágot szállítottak ma a Nemzeti Múzeumba. *Az Ujság* XXIII. 1925. III. 24. kedd 68. sz. 3. p.

[Szőnyi ásatásról]

Már e héten megkezdik az angyalföldi ásatást. *Az Ujság* XXIII. 1925. V. 12. kedd 106. sz. 11. p.

[Ásatás Angyalföldön]

Római földsírokat tárt fel az angyalföldi ásatás. Trans-Aquincum külső része volt az Angyalföld. ... Wollanka József dr. nyilatkozata. *Az Ujság* XXIII. 1925. V. 26. kedd 117. sz. 7. p.

Ásatási expedíciót indít a Nemzeti Múzeum a veszprémmegyei Baláczipusztára. Wollanka muzeumi igazgató nyilatkozata. *Ujság* I. 1925. VII. 16. csütörtök 4. sz. 2. p.

Hírek. Mégis meglesz a baláczipusztai expedíció. *Ujság* I. 1925. VII. 31. péntek 17. sz. 6. p.

„Pompeji kincseivel vetekszik a baláczipusztai római mozaikpadló.” *Ujság* I. 1925. VIII. 8. szombat 24. sz. 3. p.

Megkezdődött a baláczipusztai ásatás. *Ujság* I. 1925. VIII. 28. péntek 39. sz. 4. p.

1926

Isoz Kálmán: A Magyar Nemzeti Múzeum 1913-tól 1923-ig. In: *Jelentés a Magyar Nemzeti Múzeum 1913-1923. évi állapotáról és működéséről*. Közzéteszi a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatósága. Budapest: Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, 1926. 5-41. p.

[1914. március 24-én a Szépművészeti Múzeumtól helyeztetett át dr. Wollanka József ör, ki 1916 augusztus 21-én a nemzeti múzeum igazgatóórré neveztetett ki]

Érem- és Régiségtár. In: *Jelentés a Magyar Nemzeti Múzeum 1913-1923. évi állapotáról és működéséről*. Közzéteszi a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatósága. Budapest: Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, 1926. 53-57. p. [Római emlékek rendezése] 156. 157. 162. p.

1928

Kovács-Karap Ernő: Gemma-gyűjteményem kálváriája. *Magyarság IX.* 1928. I. 8. vasárnap 6. sz. 34. p.

[Hivatkozik Wollanka József szakvéleményére is]

166/2008.05.19.x

1933

F. Gy.: A Bécsi Magyar Történeti Intézet ragjainak és vendégeinek névsora 1920-tól 1932-ig. *A Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet Évkönyve = Jahrbuch des Graf Klebelsberg Kuno Instituts für Ungarische Geschichtsforschung in Wien*, Budapest III. 1933. 403. p.

[1925-1926. Wollanka József (a balácai mozaik ismertetése)]

1967

Gerelyes Ede: *A magyar múzeumügy a két forradalom időszakában (1918-1919). Tanulmány és dokumentumkötet*. Budapest: Múzeumok Rota-üzeme, 1967. 417 p.

[jegyzőkönyvek másolataival]

2014

Nagy Árpád Miklós: *Classica Hungarica. A Szépművészeti Múzeum Antik Gyűjteményének első évszázada (1908 – 2008)*. Budapest: Szépművészeti Múzeum; Budaörs: EPC Nyomda, 2013 [2014]. 303 p. ill. színes is (Múzeumelméleti esettanulmányok. MúzeumCafé könyvek, 2. / Sorozatszerkesztő: **Radványi** Orsolya)

[Függelék] *Dramatis personarum bibliographia. Wollanka József, Hekler Antal, Oroszlán Zoltán, Dobrovits Aladár, Castiglione László írásainak jegyzéke*. Összeállította **Illés** Eszter. 235-291. p.

Szerkesztette: **Bárd** Johanna

Felelős kiadó: **Baán** László

ISBN 978-963-89775-2-6

Könyvbemutató **Bencze** Ágnes: *Physionomies d'une cité Grecque. Developpements stylistiques de la coroplathie votive archaique de tarente* c. könyvvel együtt.

A művekről és az antik hagyomány időszerűségéről Martos Gábor a MúzeumCafé főszerkesztője beszélget **Ritoók** Zsigmond és **Török** László akadémikusokkal, valamint a könyvek alkotóival

Budapest, Szépművészeti Múzeum – Antik kiállítás. 2014. XII. 27.

Forrás: meghívó. 1 lev.

26770/2

Részlet Új közlés: *Örvények*, 1. 2018. 436-457. p. 5 ill.

Ismerteti:

Kőrizz Imre: Mesterkezek. Nagy Árpád Miklós: *Classica Hungarica – A Szépművészeti Múzeum Antik Gyűjteményének első évszázada (1908-2008)*. *Jelenkor*, Pécs LIX. 2016. VII-VIII. 7-8. sz. 838-840. p. 1 ill.

Mikó Árpád: Nagy Árpád Miklós: *Classica Hungarica – A Szépművészeti Múzeum Antik Gyűjteményének első évszázada (1908-2008)*. *MuzeumCafé* könyvek 2. Budapest 2013. *Művészettörténeti Értesítő* LXIV. 2015. XII. 2. sz. 415-426. p. 2 ill. „Opus Mirabile”-díj. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia, Akadémiai Képtár. 2016. VI. 3.

Lexikonok, adattárak

1914

III. ... A ministeriumok főhatósága alá tartozó hatóságok és intézmények. Múzeumok. V. Képtárak. Országos magyar szépművészeti múzeum ... In: *Budapesti cím- és lakásjegyzék* XXVI. 1914. Kiadja a Franklin-Társulat 421-422. p.

Igazgató: dr. Kammerer Ernő, cz. min. tan.

Igazgatóhelyettes: dr. Térey Gábor, udv. tan., oszt. igazg.

Titkár: dr. Peregriny János, kir. tan., az országgy. gyorsiroda másodfőnöke.

Másodtitkár. Rónai János.

Örök: dr. Nyárádi Sándor, műegy. ny. rk. tanár, dr. Takács Zoltán.

Conservator: Beer J. K.

Segédörök: dr. Wollanka József, dr. Pogány Kálmán.

Számtiszt: Schiller Dezső.

Szolgálattétellel megbízva: dr. Rózsaffy Dezső, gr. Zichy István.

Szakedjénokok: dr. Sztrakoniczky Károly, dr. Hoffmann Edit.

Wollanka József. In: *Magyar írók élete és munkái*. 14. Írta **Szinnyei** József. Budapest:

Hornyánszky Viktor, 1993. 1647. hasábszámozás

<http://mek.oszk.hu/03600/03630/html/w/w30794.htm>

1918

Wollanka, Josef. In: *Das geistige Ungarn. Biographisches Lexikon*. 2. Herausgegeben von Oscar von **Krücken** und Imre **Parlagi**. Wien; Leipzig: Wilhelm Braumüller K. K.

Universitäts-Verlagsbuchhandlung Gesellschaft M. B. H., 1918. 732. p. [12 sorban]

129/2016.ODR.OGy.Kvt.x

1926

Wollanka József. In: *Művészeti lexikon. Építészet, szobrászat, festészet, iparművészet*.

Szerkesztette: **Éber** László. Budapest: Győző Andor Kiadása, 1926. 834. p. [13 sorban]

Wollanka József. In: *Révai nagy lexikona. Az ismeretek enciklopédiája*. 19. Kiegészítés:

Aachen – Beöthy. Budapest: Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, 1926. 587. p. [13 sorban]

1927

Wollanka József. In: *Irodalmi lexikon*. Szerkesztette: **Benedek** Marcell. Budapest: Győző Andor, 1927. 1210. p. [5 sorban]

1930

Wollanka József. In: *Tolnai új világlexikona. Az általános tudás és műveltség tára*. 18.

Budapest: Tolnai Nyomda Műintézet és Kiadóvállalat Részv.-Társ. kiadása, 1930. 185. p. [9 sorban]

A lexikon munkatársa

Wollanka József. In: *Tolnai Nagylexikon* <http://www.kereso.hu/yrk/Gbyanv/38290>

1935

Wollanka József. In: *Művészeti lexikon. Építészet, szobrászat, festészet, iparművészet. 2.* Szerkesztette: **Éber** László; társszerkesztő: **Gombosi** György. 2. bővített kiadás. Budapest: Győző Andor Kiadása, 1935. 618-619. p. [14 sorban]

1942

Wollanka József. In: *Új idők lexikona. 24.* Szerkesztő: **Lyka** Károly. Budapest: Singer és Wolfner Irodalmi Intézet RT. kiadása, 1942. 6194. p. [7 sorban]
334/2008.09.22.FSzEKvt.ODR.x

1968

Wollanka József. In: *Művészeti lexikon. 4.* Főszerkesztők: **Zádor** István, **Genthon** István. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1968. 746. p. [7 sorban]
2. kiadás. 1984. 746 p. [7 sorban]

1982

*Wollanka József. In: *Magyar életrajzi lexikon. 2.* Főszerkesztő: **Kenyeres** Ágnes. 2. változatlan kiadás. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1982. 1054. p. [9 sorban]

<http://mek.oszk.hu/00300/00355html/ABC16920/17148.htm>

<http://vmek.niif.hu/00300/00355/html/ABC16920/17148.htm>

<Magyar Életrajzi Index. Közreadja a Petőfi Irodalmi Múzeum> www.pim.hu

<http://www.netlexikon.hu/yrk/Ryrgenwm/16804>

2007

Wollanka József. In: *Új magyar életrajzi lexikon. 6.* Főszerkesztő: **Markó** László. Budapest: Helikon Kiadó, 2007. 1392-1393. p.

2022

Debreczeni-Droppán Béla: Wollanka József. In: *Magyar múzeumi arcképcsarnok. 2.* Főszerkesztő **Tóth** Arnold. Budapest: Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület, 2022. 397. p.

ISBN 978-615-80043-7-4

<https://pulszky.hu/megjelent-a-magyar-muzeumi-arckepcsarnok-ii-kotete/>

https://pulszky.hu/wp-content/uploads/2022/11/Arckepcsarnok_II_WEB.pdf

***Magyar Könyvészet* 1905

****Petrik** *Magyar Könyvészet* 1886-1900. és önéletrajzi adatok.